

VERSCHEIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

ZONDAG 20, MAANDAG 21 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. . . . .
Voor elken regel meer. . . . .
Behalve d 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
regt daaronder begrepen.

In *the Economist* van 12 Mei jl. komt een zeer berigt voor, 't geen, waarschijnlijk door de plaatsing onder het handels- en gemengd nieuws, de aandacht niet tot zich getrokken heeft, welke het echter schijnt te verdienen. Het luidt aldus:
"De Maatschappij voor den handel in den Oost-Indischen Archipel, rust een aanzienlijk aantal (aangefleet) schroefstoombooten uit, van eigenaardigen bouw, in verband met hare steenkolen-mijnen op Laboean, en de daartegen overliggende kust van Borneo: de gronden waarvoor zij van den Sultan concessie verregen heeft, hebben eene uitgestrektheid van 150 (Engelsche) mijlen."
De kenniseming schijnt niet ongepast, dat aan deze Maatschappij het monopolie is verleend voor den handel in de hoofd-artikelen van uitvoer in Serawak en Borneo Proper. Het verleenen van dat octrooi heeft in der tijd in Engeland en in zijne Indische bezittingen hevige klagten van den handel uitgelokt, en van eene andere zijde de vraag, of zulk een octrooi niet in strijd was met de bepalingen van het in 1824 tusschen Nederland en Groot-Brittannië gesloten tractaat. Ons Gouvernement blijft ongetwijfeld op die Maatschappij en op hare verrigtingen zorgvuldig het oog houden.

Wanneer wij de Memorie van Beantwoording gelezen hebben, die de Regering heeft ingezonden op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer, betrekkelijk het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal, welk antwoord kan dan gegeven worden op de vragen, die wij, reeds bij de verschijning der Memorie van Toelichting, opperden?
Voor wien, in den lande, is het nog eene vraag: of hetgeen de Regering voorstelt is "vrije beweging," of: "afgedwongen concessie?"
Wie, die het geheele bestaan van 't April-Ministerie heeft nagegaan, weet niet, dat het van den beginne af, loopt aan den leiband van elke meerderheid, die, naar de omstandigheden en naar den aard van het onderwerp, kans heeft te ontstaan en zich staande te houden?

Meer nog dan vroeger blijkt, meenen wij, uit de Memorie van Beantwoording, dat de Regering niet overtuigd is van de heilzaamheid van haar voorstel, maar de leidsels van het Bewind in de handen der Vertegenwoordiging heeft overgegeven, en nu op hare wenken doet al hetgeen zijn levensduur verlengen kan.
Wel wil de Regering doen gelooven, dat ook zij haakte naar afschaffing van belastingen; dat het eenig verschil, tusschen haar en de Vertegenwoordiging, bestaat in het verlangen der laatste, om spoedig tot zodanige afschaffing te geraken.
Zoo onnoozel is niet ligt iemand, om dat betoog ernstig op te nemen.
Eene regering, die nog in December 1853 verhaarde, dat de belastingen vereenzelvigd waren met de Natie, dat de afschaffing van belastingen op den prijs der levensmiddelen hoegenaamd geen invloed maakte; dat zóó iets voor te spiegelen was eene bespotting der Natie; — eene regering, die van den eersten dag harer optreding niets heeft gedaan dan de uitgaven bovenmatig opdrijven; die voorts betoogde, dat men wellicht een deficit te gemoet ging en, in allen gevalle, aan afschaffing niet te denken viel: zij kan waarlijk niet geacht worden eene hartstogtelijke voorstanderes van belasting-afschaffing te zijn.
De oorzaak der bekeering is dan ook, ondanks elke poging om die te verbergen, duidelijk. Wij vinden haar in de eigen verklaring der Regering. "Zij heeft zich geenszins ontveinsd, dat de elkander opvolgende en afwisselende voorstellen, uit den boezem der Kamer opgegaan, tot afschaffing van belastingen, een groot gedeelte des volks in den waan zouden kunnen brengen, als ware de Regering minder verlangend de

"lasten des Volks te verlichten dan eenige Volksvertegenwoordigers." En zij liet er onmiddellijk op volgen: "Die bedenking deed haar over andere bezwaren heen-stappen."
Welke zijn die bezwaren?
Och, voor eene tegenovergestelde rigting luttel van gewigt!
De beginselen van 1853 af voorgestaan, dat afschaffing eene dwaasheid is, dat de finantiën van den Staat geenerlei afschaffing gedoogen;
eene daarop gevolgde verhoogde begrooting van uitgaven uit het tijdvak van vóór 1848;
voorts anderhalf millioen meer voor het Departement van Oorlog,
eindelijk bijkans drie millioen meer voor het herstel van de Marine gedurende eene reeks van jaren!
Over dat alles, vroeger zoo zwaar getild, wordt nu maar "heengestapt"; want het is er maar om te doen, om het volk te doen zien, dat de Regering even gaarne belastingen afschaft als eenige Volksvertegenwoordigers!
Is er meer bewijs noodig, dat de Regering geene Regering meer is; dat zij volgt, waar ze vóór gaan moest; dat ze, in stede van hare beginselen te verdedigen en daarover de uitspraak af te wachten, die beginselen over boord werpt en, gedwee als een kind, aan den leiband der Vertegenwoordiging loopt?

De Regering zelve heeft zoo zeer gevoeld, dat ze voor de oogen van het Volk eene allerzonderlingste figuur moet maken, dat ze — ter eigen verdediging — herinnert, hoe ook VAN HOGENDORP in zijne denkbeelden over directe en indirecte belastingen veranderd is. Zij wil daardoor, naar het schijnt, doen gevoelen, dat ook bij haar overtuiging, verandering van zienswijze heeft te weeg gebragt; en niet al te nederig roept ze uit: "zoo wijken groote staatsmannen dikwijls in latere tijden van vroegere denkbeelden af." Die zinsnede maakte op ons den indruk, alsof ze geschreven was door den redacteur van de *Nieuwsbode*, wiens pen steeds overvloedig van den lof des "grijzen" en "grooten staatsmans." De *Arnhemse Courant* geeft op die even ongepaste als ijdele phrase een antwoord, dat wij niet beter hadden kunnen formuleren.

Het is zoo: groote mannen veranderen vaak, maar daanuit volgt niet het omgekeerde, dat die veranderen ook groote mannen zijn. Bij voorkeur ziet men kleine mannen veranderen, wier overtuiging ligter geschokt wordt, of wier hartstogt en eerocht hen, om hunne plaats te behouden, van kleed doet verwisselen. Daarenboven, groote mannen veranderen langzaam, omdat in dezelfde tijden de omstandigheden geheel veranderd zijn. Kleine mannen daarentegen veranderen als de weërhaan der kerktorens; en met zulk een weërhaan gelijk gesteld te worden, heeft men nooit zeer eervol gerekend. Onze Regering sloeg, zonder dat 's Lands omstandigheden veranderd waren, in weinige maanden geheel om, van Oost naar West. Heeft dat niet bijzonder veel van een weërhaan? En vraagt men, door welken wind die is omgedreven? Door de stemming van de meerderheid der Tweede Kamer!

Het is, meenen wij, weinig eerbied betoonen voor de nagedachtenis van VAN HOGENDORP, wanneer het bewind der "tegenovergestelde rigting" zich veroorlooft zich met hem op eene lijn te plaatsen.

Opmerkelijk is de overeenstemming, welke er heerscht tusschen de berekeningen, welk verlies de schatkist door afschaffing van belastingen in hare vaste inkomsten lijden kan, zoo als die nu in de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag door de Regering zijn gemaakt, en die welke vroeger door de voorstanders der afschaffing zijn medegedeeld.
De heer VAN BOSSE stelde dat verlies op f 3,200,000.
Wij begrepen, dat die som wel tot vier millioen kon worden opgevoerd.
Men wist destijds niets van het verhoogd cijfer van het Hoofdstuk der begrooting voor de Marine.

De Regering brengt voor verlies der opbrengst van het tonnegeld der zeeschepen . . . . . f 514,901.57.
en van het gemaal . . . . . 4,577,964.41.
te zamen f 5,092,865.98.
en voor verhooging der opcenten op binnen- en buitenlandsch gedistilleerd en andere belastingen 2,374,220.00
alzoó een verlies van f 2,718,645.98

maar zij neemt aan, dat tot goedmaking der buitengewone uitgaven tot herstel der Marine, uit de koloniale middelen een jaarlijksch subsidie kan worden afgezonderd van f 1,500,000. Wij meenen dus gerechtigd te zijn daaruit het bewijs te ontleenen van de juistheid der berekeningen, welke vroeger door den heer VAN BOSSE en door ons zijn gemaakt. Zoo toch, wat niemand in November 1854 kon vooruitzien, de begrooting voor de Marine niet ware verworpen, zou het buitengewone subsidie uit de koloniale kas begrepen zijn geworden onder het batig slot der koloniale rekening; gelijk het ook in het wezen der zaak geen verschil oplevert, of een afzonderlijk subsidie tot tegemoetkoming in de buitengewone uitgaven voor de Marine wordt verleend, dan wel op eene zooveel hogere bijdrage uit de koloniale kas wordt gerekend. Maar, en wij spreken dat niet tegen, het is gevaarlijk om zulk eene aanzienlijke begrooting te sluiten met een gering voordeel saldo van ruim f 16,000. Naar ons gevoelen zou deze bedenking moeten leiden tot de overweging, welke altijd gunstige uitkomsten oplevert, of dan het cijfer der uitgaven niet eenige vermindering kon ondergaan, en wij twijfelen er niet aan, of ook behalve eene voortdurende jaarlijksche besparing van renten door inkoop van schuld uit het voordeel van elk dienstjaar, niet nog onder de cijfers der begrooting van 1855 hier en daar eene uitgaaf ligt verscholen, welke wij op de begrooting van 1856 kunnen missen. Zal, bijv., de Vertegenwoordiging andermaal 12 millioenen voor het leger besteden, zonder eenig nut hoegenaamd? Zal zij er toe kunnen besluiten, om jaarlijks ruim 20 millioenen voor defensie in gewone tijden af te vorderen van eene natie van drie millioenen zielen? Bovenal deed het ons genoegen in de Memorie van Beantwoording het volgende opgemerkt te vinden, "terwijl eindelijk de bepaling, dat de vrijvallende renten der nationale schuld, gedeponeerd tot waarborg der muntbiljetten slechts dan tot schulddelging worden gebruikt, wanneer de toestand der schatkist zulks toelaat, ook voor onvoorziene en onverhoopte behoeften nog altijd eene zekere ruimte overlaat."

Het strekt gewis niet tot vreugde der ministeriële bladen, wanneer wij bp zulk eene overeenstemming tusschen de Regering en ons kunnen wijzen. Maar al te zeer blijkt, dat zij geene genoegzame kennis van 's Rijks geldmiddelen bezitten, om daarover met grond te kunnen oordeelen: eene kennis, die voor iedereen verkrijgbaar is, zoo men zich slechts de moeite geven wil daarop een onpartijdig oog te slaan. Door partijzucht evenwel verblind, is men menigmaal plus ministeriël que le ministre en wij, die gerekend worden tot de oppositie te behooren en wier oordeel vaak wordt miskend, wij doen gaarne hulde aan de eerlijkheid van den Minister van Finantiën, die zich door het geschrijf van die bladen en van hunne finantiële correspondenten niet laat terughouden, om te verklaren dat hij doen zal, wat in 's Lands belang oirbaar is.

De *Nederlander* wijdt dagelijks uitgebreide artikelen, met verschillende aanhalingen doorweven, aan de staatkundige quaestiën van den dag.
In No. 1500 wordt vooral op de antecedenten van Frankrijk en Engeland, met betrekking tot ons vaderland, gewezen.
"Voorzeker ook wij, Nederlanders, zouden niet gaarne onder de magt van Noordsche barbaren of van Aziati-

sché volksstammen worden gebragt. *Evenwel*, wanneer men ons wijst op *antecedenten*, is het verklaarbaar, dat wij, aan geographische ligging gedachtig en met de volkshistorie in de hand, minstens evenzeer voor *Fransche* zucht naar uitbreiding, hetzij van grondgebied, hetzij van invloed beducht zijn.

Maar opmerkelijk zijn bovenal de daarop volgende herinneringen; o. a.:

„We weten dat de Fransche diplomatie met onvergelykbare sluwheid Nederland door het aanblazen van binnenlandsche verdeeldheid, onderdanig aan Fransche wenken en dienstbaar aan Fransche belangen en ontwerpen gemaakt heeft.”

Wij lazen gelijktijdig het *Bijblad van de Nederlandsche Staats-Courant*, 166ste vel, pag. 663, en onwillekeurig werd ons een glimlach afgeperst toen ons oog viel op den titel: „Grootkruis der Pauselijke Orde van den H. Gregorius den Grooten.”

Maar daarom zullen wij nog niet beamen wat de *Nederlander* verklaart:

„We weten, dat ongeveer twee eeuwen lang, de vijandelijke en meer nog de vriendschappelijke betrekking van Frankrijk telkens voor Nederland noodlottig geweest is.”

O neen, wij zien geen gevaar, noch in vijandelijke, veel minder in vriendschappelijke betrekking van een magtigen nabuur, zoo maar tot eene vijandelijke betrekking dezerzijds geen reden, tot eene vriendschappelijke betrekking, geene bedenkelijke oorzaak of aanleiding gegeven is.

Binnenlandsche verdeeldheid kan zoo ligt verschillende betrekkingen doen geboren worden.

En als wij letten op de journalistiek, die het tegenwoordig Ministerie in den regel *ondersteunt*, dan is het voor ons niet moeilijk te bespeuren, dat onder de vanen van *Koning* en *Vaderland* zich kwalijk de heillooze gevolgen van godsdienstige onverdraagzaamheid, partijbelang en heerschzucht verborgen kunnen houden.

Innig overtuigd als wij zijn, dat alleen een eerlijk en krachtig bewind sterkte geeft van binnen, eerbied en ontzag inboezemt naar buiten, vreezen wij niet voor ons Land, als het door een eerlijk en krachtig bewind wordt bestuurd, al ware het ook, dat „eene diplomatie met onvergelykbare sluwheid”, van welke zijde ook, poogt te verdeelen om te heerschen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Er heeft tot dus verre geene verandering in den bestaanden toestand plaats gehad en niettemin begint men meer geloof te hechten aan den vrede.

Van waar die hoop op vrede? Van de quasi zekerheid, waarin men schijnt te verkeeren, dat geen der oorlogvoerende mogendheden zijn laatste woord ten aanzien der onderhandelingen gesproken heeft. Al de voorstellen en tegen-voorstellen, welke bij de conferentien te Weenen ter sprake kwamen, zelfs die welke door Oostenrijk gedaan werden en waaraan de heer Drouyn de Lhuys zijne ondersteuning verleende werden, hetzij door Rusland of door de Westersche mogendheden verworpen.

Maar de conferentien zijn niet afgebroken, de onderhandelingen zijn niet op officiële wijze geëindigd verklaard, en het gerucht nopens nieuwe voorstellen van Parijs en Londen uitgaande en welke door Oostenrijk aan Rusland zouden worden gedaan, heeft zoo zeer veld gewonnen, dat men het niet van allen grond ontbloot kan achten.

Wat den inhoud dezer voorstellen betreft, niemand kan daaromtrent iets zeggen; maar hun bestaan alleen zou voldoende zijn om de nieuw opgevatte hoop te rechtvaardigen; omdat daaruit is op te maken, dat de Westersche mogendheden niet besloten hebben, den oorlog quond même en tot het uiterste voort te zetten, zoodat dus alle hoop op vrede nog niet uitgeput is.

Onderscheidene dépêches uit Weenen melden, overigens, dat er in die hoofdstad veelvuldige zamenkomsten plaats hebben tusschen graaf Buol, lord Westmoreland en den heer Bourquenev, en doen eene nieuwe officiële conferentie voorzien hoezeer wel is waar niet vermeld wordt of de Russische plenipotentiarissen daarbij tegenwoordig zullen zijn.

Volgens sommige correspondentien zou deze zitting geen ander doel hebben, dan om een protocol op te stellen houdende het ontkennend antwoord der Westersche mogendheden op de Russisch-Oostenrijksche voorstellen; doch anderen spreken van nieuwe voorstellen.

Wij blijven ons wel wachten om eenige voorspellingen te doen; wij bepalen ons bij de mededeeling der geruchten. Wat Oostenrijk betreft: zoolang elke soort van poging tot verzoening tusschen Rusland en de Westersche mogendheden niet verijdeld is, kan Oostenrijk slechts in de diplomatische spher werkzaam zijn. Wanneer er geene quaestie van onderhandelingen meer zal zijn en de oorlog stellig zal worden voortgezet is het tijd genoeg om zich bezig te houden met de door het kabinet van Weenen te nemen beslissing.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat de heer von Glinka van de aan hem gerigte dépêche alleen kennis behoort te geven aan iederen Duitschen afgevaardigde bij den rijksdag, opdat zij die dépêche aan hunne respectieve regeringen onderwerpen, zonder haar aan den rijksdag zelve te behoeven

mede te deelen, waartuit volgt, dat deze laatste niet ge- roepen zal worden om eene beslissing ten aanzien van dit document te nemen. Daar de rijksdag reeds met der daad zijne goedkeuring gehecht heeft aan de vier punten van waarberg, tevens erkennende dat de twee eerste vooral voor de Duitsehe staten van belang zijn, zou de vergadering zich in verlegenheid bevinden, om eene beslissing te nemen, welke niet in tegenspraak is met zijn vorig votum. Eene dépêche uit Weenen, onder dagteekening van eergisteren meldt o. a. de mededeeling van eene nieuwe rondgaande nota van den heer von Nesselrode, behelzende eene volledige geschiedenis der onderhandelingen, die tot dusver over de Oostersche quaestie hebben plaats gehad.

Ten aanzien der berigten omtrent den oorlog kennen wij er slechts een dat van eenig belang is; het is het reeds door ons gister per telegraaf medegedeelde bericht, dat de generaal Canrobert, den 16 dezer den Keizer verzocht heeft het opperbevel over de troepen in de Krim aan den generaal Pelissier op te dragen, aangezien de staat zijner gezondheid hem niet toelaat het kommandement langer te behouden.

Graaf Coronini, opperbevelhebber der Oostenrijksche troepen in de Donau vorstendommen heeft in die gewesten de krijgswet afgekondigd.

Uit Hamburg wordt onder dagteekening van 17 Mei gemeld:

De geheele Engelsche vloot op twee schepen na, heeft Faroee Sund verlaten, om in de golf van Bothnie dieper door te dringen.

Gelyk wij voorspelden had de motie door lord Albe- marle Dinsdag jl. in het Lagerhuis gedaan, wel degelijk de strekking om de regering te gispn, en beschuldigde die heer haar van geene krachtige maatregelen genomen te hebben om den Russischen koophandel aan banden te leggen. Het was met 47 tegen 31 stemmen dat dit voorstel verworpen werd. De kamer was, gelyk men ziet, ditmaal niet talryk.

Het is eerst Dondertag den 24 (men had bij vergissing gezegd eergister den 17) dat de heer Layard zijne motie in het Lagerhuis zal uiteenzetten. Op Maandag den 21 zullen lord Grey en de heer Milner Gibson de hunne ont- wikkelen, de eerste in het Hooger- en de laatste in het Lagerhuis.

In de zitting van het Lagerhuis van eergister heeft de heer Roebuck het rapport der commissie van enquête omtrent den toestand van het leger in de Krim aangeboden.

Lord Palmerston heeft aangekondigd, dat sedert 26 April diplomatische nota's zijn gewisseld tusschen de re- geringen van Engeland, Frankrijk en Oostenrijk; waar dat zij niet van dien aard zijn om aan het Parlement te kunnen worden medegedeeld.

In de zitting van Woensdag leed de regering eene ne- dertlaag ten aanzien eener quaestie van binnenlandsche staatkunde. De Kamer verklaarde zich met 217 tegen 189 stemmen tegen de tweede lezing der bill van Sir W. Clay, waarbij de afschaffing der belastingen voor de geestelijken werd voorgesteld, en zulks in weerwil der zeer levendige oppositie van de regering.

Woensdag gaf de lord-maire het gewone jaarlijksch ban- ket, dat door verschillende leden der regering werd bijge- woond. Er werden verscheidene toasteu ingesteld; waar de ministers, die het woord voerden, schenen met opzet het groote vraagstuk van den dag stilzwijgend voorbij te gaan, hetgeen op nieuw tot een aanval van de zijde der dag- bladpers aanleiding gaf. Men merkte ook op, dat de woor- den van Lord John Russell met zeer veel koelheid werden aangehoord.

De Fransche *Moniteur* deelt een verslag mede der pleg- tigheid van de opening der algemeene tentoonstelling.

Prins Napoleon rigtte als president der commissie het woord tot den Keizer.

De Prins wees in zijne rede er op, hoe de algemeene tentoonstelling, ten allen tijde eene belangrijke gebeurtenis, thans vooral een zeldzaam feit in de geschiedenis is, wan- neer men let op de omstandigheden te midden waarvan zij geopend wordt.

Vervolgens zette de spreker namens de Keizerlijke com- missie uiteen: 1o. het *doel*, dat zij wenschte te bereiken; 2o. de *middelen*, welke daartoe in het werk gesteld zijn; en 3o. de *verkrege uitkomsten*.

De Prins eindigde zijne redevoering aldus:

„Wij kunnen thans, dank zij den catalogus, die met veel nauwgezetheit is opgemaakt, het aantal exposanten aan- wijzen. Het zal ten minste 20,000 bedragen, waarvan 9,500 van het Fransche Keizerrijk en ongeveer 10,500 uit den vreemde.

„De mogendheid, met wie wij in strijd gewikkeld zijn, is zelfs niet uitgesloten. Indien de Russische industriëlen zich aangemeld en onderworpen zouden hebben aan de voor alle natien vastgestelde regels: zij zouden zijn toegelaten, ten einde beter te doen uitkomen de grens tusschen slaafsche volken, welke onze vijanden niet zijn, en de regering, wier overmagt door de beschaafde natien moet worden bestreden.

„Op het eind der tentoonstelling, wanneer wij U. Maj. de uit te reiken belooningen zullen voorstellen, zullen wij kunnen oordeelen over de uitkomsten dezer groote tentoon- stelling, welke wij U. Maj. verzoeken te openen.”

De Keizer antwoordde:

„Waarde neef!
„Door u aan het hoofd te stellen der commissie, welke zoo vele moeilijkheden had te overwinnen, wilde ik u een bijzonder bewijs van mijn vertrouwen geven. Ik acht mij gelukkig, dat gij het u zoo zeer waardig gemaakt hebt. Ik verzoek u om, namens Mij, de commissie wel te willen bedanken voor hare gepaste zorg en den onvermoeiden ijver, waarvan zij blijk gaf. Ik open met genoegen deze tempel des vredes, welke alle volken tot eendragt uit- noodigt.”

De Spaansche gezant te Parijs vervolgt het *Journal des Débats* voor de regtbank, wegens lasterlijke berigten,

betreffende de aangelegenheden der wet op de goedkeuring in de doode hand.

Men verzekert echter, dat alles, wat de *Sacy* van de koningin en de minister gezegd heeft, geheel de waarheid is. Volgens *La Novelades*, zoude de Spaansche gezant ook bevel bekomen hebben, om vertoogen te rigten tot de Fransche regering, naar aanleiding van de door sommige Fransche bladen gevoerde taal, over hetgeen in Spanje voorvalt.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Op 11 Maart jl. werd ingediend een wetsontwerp houdende wijziging van hoofdstuk X der Staatsbegroting voor 1854 (Oorlog). Het voorloopig verslag, dat daarover thans is openbaar gemaakt, bevat de volgende hoofdpunten.

In eene beoordeeling van dit wetsvoorstel in zijn geheel tredende, hebben vele leden zich vooraf de vraag voorge- steld, of deze uitgaven, die voor verre het grootste bedrag het noodwendige gevolg moesten zijn van de voor 1854 door de Regering noodig geachte uitbreiding en nieu- regeling van het leger, door haar hadden kunnen worden voorzien. Bij eene hevestigende beantwoording dier vraag zouden zij het moeten afkeuren dat niet dadelijk de be- grooting voor dit departement zoodanig was ingerigt, dat deze vernieuwde wijziging niet had behoeven voorges- tu worden. Het onderzoek van deze voordragt kon, ho- inziens, tot geene andere uitkomsten leiden. Wanneer men toch de posten een voor een nagaat, dan blijkt het dat voor de meeste reeds toem grootere behoefte te wachten was. Meerdere inspectiekosten schijnen een noodwendig gevolg van het onder de wapenen hebben van meer troepen hoe meer troepen onder de wapenen, zooveel grootere uit- gaaf voor art. 19, welke, voor zooverre die kosten da- vallen op transport van oorlogsmaterieel, bij het reeds ter tijde te kunnen gegeven voornemen van den Minister van Oorlog ook voorzien hadden kunnen worden; een groot- getal troepen eischt grootere sommen voor verpleging, zoowel geneeskundige als andere. Het eenige artikel van- hiervan zou kunnen worden uitgezonderd is art. 37. Indien dit departement blijft voortgaan op den ingeslagen weg door op de eens aangenomen begrooting gedurig nieuwe wijzigingen aan te bieden, zal zijne jaarlijksche begrooting meer en meer afwijken van den bij art. 120 der Grondwet voorgeschreven regel. Die jaarlijksche begrooting, wil eenigen hand opleggen, moet in haar geheel bevatten raaming van het maximum van hetgeen voor een departement van de algemeene dienst wordt noodig geacht, ieder artikel daarvan behoort op zich zelf te zijn het maximum voor het daarbij aangewezen onderdeel. Nu mag eenige ruimte gelaten en gelegenheid gegeven worden door af- en overschrijving te gemoet te komen in niet- voorziene gevallen, maar het is de bedoeling van de Grondwet niet toe te laten dat bij latere wetten stuksgewijs die begrooting geheel worde veranderd. Te meer schijnen deze suppletore wijzigingen bij dit departement niet noodig omdat het daarbij de gewoonte is steeds in ronde cijfers te raamen. Ook de andere departementen van algemeen bestuur, als bijv. die van Binnenlandsche Zaken en Pen- sionnen, hebben voor ettelijke details te zorgen, en even- wel is er geen dat zich in die mate op dit exceptionaal terrein beweegt als het Departement van Oorlog.

Vooraf verdiende deze voordragt de afkeuring dexer leden, omdat de uitgaven reeds hebben plaats gehad en gelden, bij de begrotingswet voor andere onderdeelen van het Xde hoofdstuk toegestaan; inderdaad reeds ten behoeve van de hier uitgetrokken artikelen zijn uitgegeven. In de verre schijnt van de artt. 119 en 121 der Grondwet van de gezonde regelen van comptabiliteit afgeweken. Het stelsel, dat zulks toelaat, werd door sommige leden als gebrekkig stelsel genoemd.

De Regering beroept zich in de Memorie van Toelichting op den stand der begrooting, en verklaart dat er niet min een min of meer aanzienlijk overschot zal blijven, maar ook dit levert geen gegronde reden op, want de af- en overschrijving worden toch posten uitgeput, die het overschot nog aanzienlijker zouden hebben gemaakt.

Deze leden gaven eindelijk, met het oog op al hetgeen reeds had plaats gegrepen, met ernst den wensch te kennen, dat in het vervolg ook aan de begrooting van dit departement een blijvender karakter moet worden gegeven.

Er waren evenwel ook leden die in de voorgaande af- ring niet volkomen konden deelen. Hoewel ook zij we- ten, dat er zoo min mogelijk van de eenmaal vastgestelde begrooting moet worden afgeweken, moesten zij echter aandacht vestigen op de uitgebreide administratie van dit departement, en op de onzandigheid dat, juist daardoor verschillende buiten voorziening liggende oorzaken meerdere kosten kunnen leiden.

Niet zonder teleurstelling hadden zeer vele leden de nieuwe verhooging van den post voor pensioenen gezien. Hetgeen hier voor en tegen is aangevoerd komt op hetzelfde neder wat in het Voorloopig Verdrag omtrent de wijziging der pensioenwetten is opgenomen. Ten einde dus niet herhaling te vervallen, bepaalt de Commissie van Rapporteurs zich tot eene verwijzing naar dat Voorloopig ver- slag, waarin dit onderwerp breedvoerig is behandeld.

Eindelijk is bij dit artikel gewezen op de som van f 1,515,000 voor 1855 uitgetrokken, en bewoerd, dat

grond bestaat om te vreezen, dat deze raauing te laag is genomen, en dat men dit, met de uitkomsten tot nu toe verkregen, wel had kunnen voorzien.

Gravenhage, 19 Mei.

Z. M. heeft aan H. Ugens, wegens verplaatsing naar elders, vervol ontslag verleend als fker van het vaatwerk te Hoogveen, en in zijne plaats aangesteld Harm Scholtens, commissaris bij 's Rijks belastingen aldaar.

Z. M. heeft in het eerste schooldistrict van Gelderland bij continuatie tot schoolopziener benoemd den heer B. F. Baron van Verschuier.

Z. M. heeft benoemd bij den grooten staf, tot adjudant van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst, den 1sten luit. Jhr. G. A. C. H. van Goedecke, van het regiment rijdende artillerie.

Men verzekert thans, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal met Pinksteren geen recess houden, maar hare werkzaamheden onafgebroken voortzetten zal.

De Groninger Courant bevat uit 's Gravenhage van den 18den de volgende mededeeling:

Sommige dagbladen hebben dezer dagen bekend gemaakt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal tegen Pinksteren aanstaande wederom recess zou nemen. Dit is niet alleen onzeker, maar ook zeer onwaarschijnlijk. In allen gevalle bestaat het voornemen daartoe niet.

De Tweede Kamer zal hoogst waarschijnlijk nog vóór Pinksteren in behandeling nemen:

1) In de afdeelingen: het gewijzigd wets-ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal; het wets-ontwerp van goedkeuring der overeenkomst met Frankrijk tot wering van den nadruk; het wets-ontwerp omtrent de comptabiliteit in de overzeesche bezittingen.

2) In openlijke discussie: de geloofsbriefen omtrent de opelating van den heer de Limpens; de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek der regerings-verslagen omtrent de Oost Indische bezittingen over 1851 en 1852; de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek van het verslag der algemeene rekenkamer over 1853; het wets-ontwerp tot wijziging van het briefsport en de regeling der brievenposterij; het wets-ontwerp behelzende voorloopige voorziening in sommige waterschaps-belangen; en misschien kort vóór of na Pinksteren het gewijzigd wets-ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal en dat tot vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der staatsbegroting voor het dienstjaar 1855 (marine). Dit laatste ontwerp moet vóór den 1sten Julij afgehandeld zijn, niet alleen bij de Tweede maar ook bij de Eerste Kamer. Vervolgens zullen onderscheidene andere wetsontwerpen in behandeling komen, waarop thans nog geene memorie van beantwoording, van wege de Regering, ontvangen is.

De commissie voor het wetsontwerp omtrent het lager- en middelbaar onderwijs is thans bezig met de beoordeeling van haar verslag, 't welk in de volgende week door haar zal worden vastgesteld. Men kan niet verwachten, dat dit verslag, 't welk zeer belangwekkend is en tevens nog al breedvoerig schijnt te zijn, vóór Junij aanstaande aan het publiek kan worden medegedeeld.

De staatscommissie omtrent de emancipatie der slaven zal juist op heden hoogst waarschijnlijk hare werkzaamheden eindigen. De heer minister van kolonien is reeds in de inzichten van die commissie bekend en men meent weldra een wets-ontwerp omtrent deze belangrijke aangelegenheid te gemout te mogen zien. Het beginsel van emancipatie schijnt vast te staan, maar evenzeer dat van schadeloosstelling.

Z. K. H. de prins van Oranje heeft de voorstelling van gisteren avond in den Kon. Holl. schouwburg met H. D. tegenwoordigheid vereerd. De voorstelling bestond uit Oost West 't Huis best. Er was een zeer talrijk publiek aanwezig.

De heer François Loisset zal nog gedurende eenigen tijd met zijn gezelschap alhier verblijven en voorstellingen geven in de stads-rijkschool, welke daartoe doelmatig is ingerigt, zoo door het daarstellen van een aanzienlijk getal zitplaatsen en het aanbrengen van decoratie, als door uitmuntende gaz-verlichting. Er is eene smaakvolle Koninklijke loge opgerigt. Men wenscht deze onderneming gunstige uitkomsten toe: de heer Loisset heeft zich die gedurende de kermis allezins waardig gemaakt.

De districts-commissie te 's Gravenhage van het fonds tot aanmoediging en ondersteuning van de gewapende collecte in de Nederlanden, heeft kennis gegeven, dat de collecte ten behoeve van gezegd fonds, op Dingsdag, den 16 dezer alhier gehouden, heeft opgebracht de som van f 1012.50.

Het is door de Ijverige naspelingen der politie te dezer stede gelukt een kermissgast, die als muzikant was gesig-naleerd, doch thans het bedrijf van koorddanser bij een der spelen uitoefende, aan te houden en ter beschikking van de bevoegde magt te stellen.

Naar men verneemt, worden binnen eenige dagen in de residentie verwacht de officieren van Infanterie, die hier in het schieten met munitie geweren zullen oefenen.

Voor het ministerie van oorlog is dezer dagen aan het lager mededeeling gedaan van de rekening en verantwoording van het fonds voor onder-officieren enz., over het jaar 1854. Daaruit blijkt, dat de ontvangsten hebben bedragen eene som van f 52,833.55, en de uitgaven (met inscheping o. a. van het nadeelig saldo over 1853) f 7,792.01

en den aankoop van een kapitaal groot f 22,000 2 1/2 pCt. Nat. schuld) f 48,193.96; weshalve de rekening over 1854 sluit met een batig saldo van f 4,639.59; terwijl bovendien een kapitaal van f 400,000 op het grootboek der 2 1/2 pCt. Nat. schuld, als eigendom van het fonds is ingeschreven.

* Een onbekende heeft aan den heer Groen van Prinsterer, als voorzitter van de maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij, doen toekomen f 2000, ter ondersteuning van de poging tot vrijkoop van slaven of slavinnen.

* In de residentie is aangekomen en aan het Hôtel Bellevue afgestapt de generaal James Winter Scott en familie, gaande naar Duitschland.

* De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebracht, dat jongelingen die verlangen als adelborst der 3de klasse in dienst te treden, op 1 Jan. des jaars, waarin het examen wordt afgelegd, den leeftijd van 13 jaren reeds en den ouderdom van 15 jaren nog niet zullen mogen bereikt hebben, en dus het 16e levensjaar nog niet moeten zijn ingetreden. Ouders of voogden, die verlangen dat hunne zonen of pupillen tot het examen als adelborst der 3e klasse worden toegelaten, moeten daartoe een verzoekschrift aan den Minister van Marine indienen, onder overlegging van eenige bescheiden, opgenoemd in de Staats-Courant van 19 dezer.

De verzoekschriften moeten vóór of uiterlijk op 15 Junij aanst. aan het Dep. van Marine zijn ingezonden; zullende ter aanvulling van 25 opengestelde plaatsen, het vergelijkend examen in het begin van de maand Julij daaraanvolgende in een der localen van voorschreven Departement voor de daartoe bevoegde commissie plaats hebben. Het reglement voor de opleiding der adelborsten aan boord van 's Rijks schepen en vaartuigen van oorlog wordt gedrukt en zal eerlang verkrijgbaar zijn bij het Ministerie van Marine te 's Gravenhage en bij de verschillende directiën der Marine.

Op Vrijdag, 25 dezer, des voormiddags ten 11 ure, zullen in het gebouw Musis Sacrum te Schiedam, door het bestuur der vereeniging tot het verschaffen van goede woningen aan minvermogenenden, 58 woonhuizen worden aanbesteed.

* Op den 15 December II. is overleden de WelEd. Gestr. heer S. J. Delfos den Doren, 1ste luit. der O. I. infanterie, civiel en militair bevelhebber te Wahay in de Molukken.

* Bij een besluit van den Koning der Belgen is aan den begaafden romanschrijver H. Conscience, den vijfjarigen prijs (van 1850—1854) toegekend van fr. 5000, wegens het schrijven van zes werken, als: de Loteling, Baes Gaeendouck, de Arme Edelmaan, de Gierigaard, de Boerenkrijg en Ilodwig en Chlotildis.

* De Bredasche Ct. berigt, dat thans bij ministeriële beschikking, de ambulante postdienst op den spoorweg van Antwerpen naar Rotterdam geregeld is en deze dienst met 10. Junij aanstaande een aanvang zal nemen. Er zullen acht post-ambtenaren toe gezegd worden, waarvan vier tot standplaats zullen hebben den Moerdijk, en vier andere tot standplaats Antwerpen. De Belgische, Fransche en Engelsche correspondentie, de Oost- en West-Indische correspondentie zal met 1 Junij over den spoorweg verzonden worden.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen een wissel groot honderd vier gulden, van den heer William J. M. Lange, Z. M. consul te New-Castle aan de Tyne, als eene nadere bijdrage ten behoeve der noodlijdenden door de jongste oversroomingen in Nederland.

Het Staatsblad no. 37 bevat het navolgende besluit van 11 Mei, betrekkelijk de vestiging van een expeditie-kantoor der brievenposterij aan den Moerdijk, en de verzending van brieven langs den Nederlandsch-Belgischen spoorweg.

Art. 1. Er wordt voor de dienst der brievenposterij op den Nederlandsch-Belgischen spoorweg een kantoor van expeditie aan den Moerdijk gevestigd.

Art. 2. De dienst langs den spoorweg geschiedt, zoo veel noodig, door middel van rijtuigen, welke tot vervoerbare postkantoren zijn ingerigt.

Art. 3. De werkzaamheden van het expeditie-kantoor bepalen zich bij uitsluiting tot de dienst op den spoorweg, en tot de verdere behandeling der brieven, welke langs dien weg verzonden worden. In de gewone dienst der gemeenten, waarover de spoorweg loopt, wordt door de aldaar gevestigde inrigtingen voorzien.

Art. 4. Het port der brieven, welke zonder tusschenkomst van eenig postkantoor langs den spoorweg verzonden worden, wordt berekend naar het tarief van het naastbij gelegen kantoor ter plaatse, waar die brieven op den spoorweg worden gebracht.

Art. 5. De ambtenaren behoorende tot het expeditie-kantoor, ofschoon hun tijdelijk verblijf houdende, ter plaatse waar de dienst het vereischt, worden geacht hunne woonplaats te hebben aan den Moerdijk.

Art. 6. Het expeditie-kantoor treedt in werking op den dag door onzen Minister van Finantien te bepalen.

Uit Hannover wordt van den 16 Mei berigt: Onlangs hebben eenige Nederlandsche en Belgische dagbladen gemeld, dat voor Harburg bestemde schepen en goederen van den Stadertol zouden zijn vrijgesteld. Dit berigt is onjuist en heeft waarschijnlijk zijn oorsprong in eene

speciale vrijstelling, welke aan eenige Pruisische schepen is verleend geworden met buskruit voor Stettin bestemd. (Staats Ct.)

Utrecht, 18 Mei. Wij vernemen, dat zoowel de Kamer van koophandel en fabrieken alhier, als het Utrechtsche Boekverkoopers collegie zich per rekwesten aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben gewend, om hun leedwezen te kennen te geven over de memorie van beantwoording des ministers op het rapport der Commissie over het ontwerp van herziening der Postwet. De laatstgenoemde adressanten beklagen zich, dat men den minister heeft kunnen aaraden eenen halven maatregel voor te stellen, door aan postdirecteuren het regt te ontnemen van franko vervoer van dag- en weekbladen, zonder dat verbod ook uit te strekken tot de levering zelve der bladen. Zij wijzen er op dat de Postdirecteuren onwillekeurig den Boekhandelaren in hunne magt hebben, iets wat eenen onzedelijken en nadeeligen invloed op den nijveren Boekhandelsstand moet uitoefenen, als men de Postdirecteuren in de gelegenheid laat, om met hen te concurreren. Zij beverden, dat het aan geen twijfel onderhevig is, of de post-beamten, die toch allen in de winsten deelen, zullen wel zorg dragen dat eerst hunne kalanten worden bediend, om daarna eerst de Boekhandelaren in de gelegenheid te stellen hunne bladen te kunnen rondzenden, en dat de Regering zulk eenen stand van zaken niet mag begunstigen. Dat de Nederlandsche ambtenaren soms minder voorkomend voor het publiek zijn is zeker al eene groot fout, en onbillijkheid: men vergroot die niet door sommige ambtenaren nog meerdere regten boven de particulieren toe te kennen.

Eindelijk wordt nog in dat stuk gezegd, dat de vrees, door den minister in de memorie geuit, als zoude de niet levering van dagbladen door de Postkantoren ongerief kunnen te weeg brengen op kleine plaatsen, waar zich geene Boekhandelaren bevinden, geheel ongegrond is. Voor den Boekhandel staat toch hetzelfde postvervoer open, en deze zal wel zorg dragen, dat alles wat men begeeren mogt, zelfs op de meest afgelegen plaatsen even spoedig worde bezorgd, als eenig Postkantoor zulks kan doen.

Wij hopen met de rekvestranten dat 's lands vertegenwoordiging die onaangename hindernis zal weten weg te ruimen, maar vooral, dat men in 't zek niet met eenen halven maatregel zal willen volstaan, is het regt, het blijve: is het onregt, het worde dan met wortel en al afgesneden. (U. Ct.)

Eindhoven, 16 Mei. Even als in de gemeente Oirschot, wil men dat ook hier, het trekken met de processie van Eindhoven naar Meerveldhoven is, of zal worden verboden. De bedevaart naar Meerveldhoven bestaat sinds ongeheugelijken tijd en het trekken met de processie is slechts, gedurende de omwenteling van 1830, onderbroken geweest; doch later met nieuwen ijver en vuriger godsvrucht hervat en nu zal de vrijheid in deze verlichte eeuw zoo ver gekomen zijn, dat men zulks gaat verbieden. (N. B.)

Correspondentie.

Indien de geëerde schrijver uit Groningen ons een artikel wil toezenden over het, door hem bedoelde belangrijk onderwerp, willen wij daaraan volgaarne eene plaats inruimen.

Ingezonden Stukken.

Gesubsidieerde polders in Zeeland.

In het laatst van het afgelopen jaar zijn beschikkingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken bekend geworden in het provinciaal blad van Zeeland, waarop de aandacht wel eens mag worden gevestigd, in de eerste plaats in het belang van de betrokken waterschappen, en vervolgens ook in dat der provincie en in het algemeen rijks belang.

Het is toch bekend, dat het onderhoud van de calamiteuse polders ruim 9 ton jaars kost, waarvoor de commissaris des Konings bij ordonnantie beschikt en verantwoording doet aan zich zelve, de rekeningen van de meeste rekenplichtigen wegens die uitgaaf opnemende; dat tot bestrijding van die 9 ton de gesubsidieerde waterschappen ongeveer 5 1/2 ton bijdragen, de achterliggende polders 1 ton de provincie ongeveer f 75,000 en dat de staat voorziet in het te kort, welk te kort in de laatste jaren zeer is gereduceerd en wel tot ongeveer 2 ton, buitengewone gevallen uitgezonderd.

Bij de regeling van het beheer over die gelden hebben alzo de waterschappen het meeste belang, doch ook de provincie en de Staat, als ongeveer 1/3 bijdragende. Gedurende het vorig Ministerie is in 1851, bij beschikking van den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken, eenige regeling aangebracht, waarbij op den voorgrond stond (zie Prov. blad. van 1851 No. 73) dat de geest van het provinciaal polder-reglement medebrengt, dat de ingelanden en hunne besturen een billijk aandeel in het beramen en vaststellen der uitgaven hebben. Verder werd overwogen, dat aften, wat de calamiteuse polders in Zeeland aangaat, van Rijkswege nog een bijzonder toezigt over het geldelijk beheer dezer polders behoort te worden uitoefend, tengevolge van het jaarlijks verleende subsidie uit 's Rijks kas.

Dienvolgens werd de vroegere willekeur over de besturen der waterschappen, door de ambtenaren van 's Rijks waterstaat uitgeoefend, eenigzins beperkt, en onder anderen aan

die besturen opgedragen het opmaken van de jaarlijksche begrotingen van de uitgaven van iederen calamiteus polder.

De ingenieurs van den waterstaat werden aan de Polderbesturen toegevoegd, doch alleen als raadsliden. De hoofdingenieur in Zeeland ontving de aldus voor iederen Polder door het bevoegd Bestuur opgemaakte raming van behoeften, wijzige doorgaans de aanvragen en zond de begroting voor een volgende jaar, op den 15 Junij te voren aan Gedeputeerde Staten, die deze met hunne consideratie en advies aan het departement van Binnenlandsche Zaken, uiterlijk vóór den 15 Julij van elk jaar moesten overmaken.

De door den hoofdingenieur opgemaakte bestekken tot de uitvoering van werken aan de gesubsidiëerde polders werden aan het oordeel van Gedeputeerde Staten onderworpen, en een en ander werd gegrond op art. 192 der Grondwet en art. 137 der provinciale wet. Wijzigingen nopens de termijnen van inzending werden in 1852 en in 1853 gemaakt, en op den 16 Dec. 1854 verscheen een goedvinden van den tegenwoordigen Min. van Binnenl. Zaken (zie Prov. blad No. 148), waarbij eenige der overwegingen van de beschikking van 1851 werden herhaald, doch niet de eerste overweging, en waarbij ook herinnerd wordt aan een bijzonder toezigt van Rijkswegen over het beheer, doch men voegt er bij: een over de uitvoering van werken ten behoeve van de calamiteuse polders, en neemt in overweging dat de hoofd-ingenieur een omslagtig werk heeft te doen door het omwerken van de polder-begrotingen, dat de Gedeputeerde Staten over zulke zaken, rakende 36 gesubsidiëerde polders, niet wel binnen ééne maand een grondig advies kunnen uitbrengen, en dat hun geen langer termijn kan worden toegestaan, daar toch reeds in 1854 de werken minstens twee of drie maanden te laat werden besteed. Men zegt voorts te letten op art. 35 van een Keizerlijk decreet van 11 Januarij 1811, houdende reglement op het beheer en onderhoud der polders (bulletin des lois No. 344) dat nog zou gelden niettegenstaande de Provinciale Staten van Zeeland in 1844 een nieuw reglement op het beheer der polders hebben vastgesteld, alsmede op art. 25, 58 en 59 van dat reglement van 1844.

Wat is nu het gevolg van die vooraangaande overwegingen? Wordt het toezigt der Staten beter geregeld? Wordt het toezigt van rijkswegen over het beheer, natuurlijk niet van rijkswegen, maar van de Polderbesturen beter verzekerd? Niets daarvan. De Gedeputeerde Staten werden uitgenoodigd zich hielden de begrotingen en bestekken te houden. De beschikking van 1851 wordt ingetrokken en Gedeputeerde Staten zullen eenvoudig kennis erlangen van de reeds goedgekeurde bestekken en polder-begrotingen, behalve van die van Walcheren, welke door tusschenkomst van Gedeputeerde Staten aan de goedkeuring van den Minister zullen worden onderworpen. Tot bevordering van spoed, worden niet de betrokkenen tot meer spoed vermaand, doch eenvoudig ter zijde gesteld. Overigens wordt aan den Commissaris des Konings opgedragen, om binnen 14 dagen een grondig advies over de 36 polder-begrotingen uit te brengen, iets waartoe Gedeputeerde Staten, al hebben ze eene maand tijdruimte, onbekwaam werden verklaard. De Polderbesturen worden vrij overbodig, want zelfs het opmaken van de jaarlijksche begroting wordt hun onttrokken. De ingenieurs van den waterstaat zullen die opmaken, in overleg (?) met de besturen der waterschappen, en zoo er verschil is, zal hun vergund worden hunne meening mede te deelen, opdat de Minister beslisse, niet na het wederhooren van die besturen, maar op het hun onbekende rapport van ingenieur en hoofd-ingenieur. Vindt het Polderbestuur weinig nut in een zoogenaamd overleg met den ingenieur, die hun eene gereed gemaakte begroting ter teekening voorlegt, en doorgaans op den voorgrond stelt, dat zijne meening toch bij hooger gezag zal hovendrijven, dan wordt de begroting toch goedgekeurd, ook zonder medewerking van de Polderbesturen, die dus eigenlijk wel gemist kunnen worden, naar de nieuwe verordening van 1854.

Wij zullen niet uitwijken over de waarde van de Zeeuwsche Polderbesturen, doch het mag niet worden voorbijgezien, dat daaronder zich vele practici bevinden, die aan de jeugdige, van de Delftsche school komende ingenieurs nog al eens nuttige wenken kunnen geven, dat in het algemeen de ijver en belangstelling van de voornamste eigenaren of ingezetenen in de Polderbesturen allen lof verdient, en in gevaarlijke oogenblikken op schitterende wijze is gebleken. De bestaande Polderbesturen zijn buitendien uitvloeisels van het eigendomsrecht, en hunne bevoegdheden weg te nemen, schijnt strijdig met den eerbied aan dat recht verschuldigd.

Te vergeefs beroept men zich op het Napoleontisch decreet van 1811. Gesteld dat het nog van kracht zij, dan bepaalt art. 35 nog alleen, dat de bestekken en begrotingen van kosten van ieder aan te besteden werk, voor de calamiteuse polders, door de ingenieurs zullen worden opgemaakt. De raming van de jaarlijksche behoeften wordt niet aan de Polderbesturen onttrokken bij dat decreet, en integendeel het Zeeuwsche polder-reglement draagt zulks op aan die Besturen en aan de goedkeuring van stemgerechtigde ingelanden. Art. 59 van dat reglement bevat, wel is waar, eene dwaze bepaling, doch die dan ook juist, uit hoofde van die dwaasheid, ongrondwettig en dus onverbindend schijnt.

Het Polderreglement, zegt dat art. 59, is ook op de calamiteuse polders van toepassing, voor zoo ver omtrent dezelve geene daarmede strijdige bepalingen, of administratieve voorschriften (?) zijn of in het vervolg mogten worden gemaakt.

De publieke magt der Polderbesturen en der Staten laat zich niet delegeren, en administratieve voorschriften te stellen boven een reglement der Staten getuigt van te veel verwarring van begrip nopens de bevoegdheid der onderscheiden openbare magten in den Staat, dan dat dergelijke stelling met grondwettige beginselen zou zijn overeen te brengen. Artikel 59, door te veel te willen beheerschen, beteekent eigenlijk niets. Een beroep daarop bekleedt den Minister niet met de magt van algemeen bestuurder van de calamiteuse polders, of met die der Polderbesturen en der Gedeputeerde Staten. Intusschen beschikt hij, oppermagtig, jaarlijks over 9 ton, waartoe de Staat slechts 2 ton bijdraagt!

Het woord toezigt over beheer wordt opgevat in den zin, als of het met beheer zelf gelijk stond. De rollen worden alzoo omgekeerd. De Polderbesturen beheeren niets behalve de geprivilegieerde centrale Directien van Walcheren en Schouwen, en de Ingenieurs van den Waterstaat beheeren alleen, vergaande aan de Polderbesturen ter naauwer nood inzage van al hetgeen er gebeurt. In plaats van toe te zien op hetgeen de Polderbesturen behoorden te beheeren, en deze teregt te wijzen, zoo zij verkeerd handelen, hebben de ambtenaren van den Waterstaat (en dus de Minister en dus het Rijk) schier allen beheer aan zich getrokken en laten de Polderbesturen toezien. Een andere maatregel van den Minister van Binnenlandsche Zaken heeft een nog meer bedenkelijk karakter. Op diens voordragt is een koninklijk besluit genomen, onder dagteekening van den 21sten October 1854 No. 82. waarbij is ingetrokken § 1 van een besluit van 2 Februarij 1836 No. 74, waarbij was bepaald dat de dijkbazen van zoodanige calamiteuse polders in Zeeland waar die noodig worden geacht, door den Gouverneur zouden worden benoemd, en ontslagen op voordragt van den Hoofd-ingenieur, na de betrokken dijksdirectien te hebben gehoord, welke intrekking vergezeld gaat van eene reeks van nieuwe bepalingen ter instelling van werkbazen bij de calamiteuse polders in Zeeland.

Bij die nieuwe bepalingen worden 30 zulke ambtenaren van 's Rijks waterstaat gecreëerd, met bezoldigingen van f 350 tot f 850, gezamenlijk kostende f 18000, en zulks onverminderd het aanzienlijk getal van opzigtters van 's Rijks waterstaat en van zes ingenieurs. Die werkbazen doen gelijksoortig werk als de opzigtters, in zoo verre betreft het dagelijks tegenwoordig zijn bij de uitvoering van zeewerken, waartoe de dijkgraven en gezworenen evenzeer geroepen zijn krachtens het polder-reglement. Hunne instructie is vastgesteld door den Minister den 18den December 1854 en met 1 Januarij 1855 is het meerendeel van de voormalige dijkbazen gemetamorphoseerd in werkbazen. Bedroegen de vroegere wedden f 400 à f 600, waarvan die lieden, (vroeger niet zelden rijswerkers en arbeiders) gewoon waren te leven, thans is hunne bezoldiging buiten hunne eigen verwachting verhoogd, doch volgens art. 25 der nieuwe bepalingen, niet uit 's Rijks kas, maar uit de fondsen der calamiteuse polders. De Minister beschikt derhalve geheel oppermagtig over die fondsen, zonder ruggespraak met de besturen der Waterschappen en tot onverwachte verhooging van wedden, waarvan de noodzakelijkheid zou kunnen worden betwijfeld! Spaarzaamheid straalt gewis niet door in den maatregel.

De instructie van die werkbazen zou ook hunne betrekking regelen, zoo wel tot de ambtenaren van 's Rijks Waterstaat, als tot de dijksdirectien van de gesubsidiëerde polders.

Aan het eerste voorschrift voldoet die instructie. De werkbazen worden ondergeschikt verklaard aan de ambtenaren van den waterstaat, doch tevens onafhankelijk van de dijksdirectien. De werkbazen worden door den Minister bevoegd verklaard, om alles te doen, wat volgens het polder-reglement behoort tot de pligten der dijkgraven en gezworenen. De weinige bepalingen der instructien over de betrekking tot de weggecijferde polderbesturen en de alvermogene ambten van den waterstaat bezoldigd, evenwel uit de fondsen der calamiteuse polders. strekken daarheen, dat er schier geene betrekking bestaat. De Polderbesturen kunnen zelfs ten opzichte van voorzieningen, die geen uitstel lijden, geene bevelen geven aan de werkbazen, doch deze wel tegenover de Polderbesturen. Zie art. 7 der instructie.

Volgens art 17 der instructie moeten de werkbazen aan de Polderbesturen inlichtingen geven en jegens dezelve bescheiden zijn. Dit laatste zal vooral zeer gemakkelijk vallen, daar zij nagenoeg in geene betrekking met de Polderbesturen staan en zoo al, de vereischte orders aan de aannemers kunnen geven, zich sterk makende met de bevelen van den Ingenieur, en zonder zich te hekreunen om de Polder-directien, die toch eigenlijk moeten beheeren, en dan ook worden aangezocht, om de uitgevoerde Zeewerken en leveringen na te gaan, doch welke tegenover den werkbaas en bovendien den opzigtter, weinig bij de uitvoering der werken hebben in te brengen.

Het blijkt alzoo uit het vooraangaande, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken en dus het Rijk oppermagtig beschikt over al de fondsen der calamiteuse polders in Zeeland, ze, des verkiezende, bezwaart met hoogere jaarwedden van nieuw personeel, dat de ingelanden in hunne besturen in plaats van een hillijk aandeel, geen aandeel meer hebben in het vaststellen der uitgaven, dat in plaats, van toezigt van rijkswegen op het beheer der ondergeschikte besturen, deze nagenoeg niets meer beheeren, en het Rijk zelf beheert, en dat alzoo ten gevolge van dien toestand, ook de dubbele verplichting op den Staat rust, om zich voor het meest volledig onderhoud der Zeewerken verantwoordelijk te stellen.

Dat die toestand echter behoort bestendigd te worden,

beweren wij niet. Hij schijnt in strijd met de bevoegdheden en verplichtingen aan de besturen van alle Waterschappen, ook bij het polder-reglement opgelegd, geeft aanleiding tot nadeelige botsingen, en grijpt zelfs in de bevoegdheid der staten, wier toezigt bij de medegedeelde verordeningen schier tot bloote kennisneming bepaald wordt.

Men mag dan ook verwachten, dat bij de eerstvolgende vergadering van de Provinciale Staten van Zeeland, het ontnemen aan de Besturen der calamiteuse polders, van de bevoegdheid tot opmaking der jaarlijksche begroting, het bezwaren der fondsen met hoogere bezoldigingen tot f 18.000 en het voorbijgaan van de tusschenkomst van Gedeputeerde Staten niet onbesproken zal blijven, dat deswege interpellation zullen geschieden, en zoodanige besluiten genomen worden, als noodig mogten zijn tot handhaving van het grondwettig toezigt van Gedeputeerde Staten en de reglementaire bevoegdheid van 36 onmondig verklaarde Polderbesturen.

De bij deze medegedeelde ministeriële handelingen kunnen overigens mede bijdragen tot toelichting van den geest en de strekking, zoo van het tegenwoordig, als van het vorig bewind, en van de mate van elks eerbied voor de meerdere of mindere zelfstandigheid van de lagere besturen. Zij verspreiden eindelijk eenig licht over de inrigting van het beheer van de jaarlijks aanzienlijke fondsen der calamiteuse polders in Zeeland.

's Hage, den 18 Mei 1855.

Advertentien.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn onwaardebaar voor borstkwalen en longziekte. JAN MEIJER, te Paramaribo bevond zich voor ruim 7 maanden in eenen beklagenswaardigen toestand, zijne longen waren, volgens verklaring der geneesheeren bijna geheel verteerd, en hij was zoo uitgeleerd, dat als het ware geen zweem van vleesch meer aan hem te zien was. en zijn hoest was onlijdelijk. Thans heeft hij aan den Professor Holloway geschreven, dat hij na deszelfs pillen gedurende bijna twee maanden te hebben gebruikt, zich volmaakt gezond bevindt.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAALMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en New-York, 80 Maiden Lane. (854)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 19 Mei 1855.	
Nederland. Pct.	Rusland. Pct.
Ned. W. Schuld. 2 1/2	Hopel 1798/1816 5
Dito Certificat. 8	Dito 1828/1829 5
Dito Dito. 4	Cert. 1831/1838 5
O. I. Leening. 4	Dito Dito 4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2	Dito Hope. 4
Hand. Maats. 4 1/2	Dito Sleglitz. 4
Belgie.	Dito dito 5e Ser. 4
Certificaten. 2 1/2	Dito 1854. 5
D ^o Rothschild. 2 1/2	Inscr. Assig. 6
Frankrijk.	Certific. dito. 6
Obligatiën. 3	Polen.
Spanje.	Obligatiën. 4
Nieuwe. 1	Oostenrijk.
Dito Buitenl. 3	Metalliek. 5
D ^o Binnel. m. 3	Dito bet. Amst. 5
Bew. Sp. Com. 4 1/2	Dito Nation. 5
Amort. Schuld.	Dito 1847. 2 1/2
Portugal.	Dito 1851/1852 2 1/2
Londen nieuwe. 3	
Dito uitgest. 4	
Philad., Bank-act. 2 1/2; Mexic., te Lond. 3 pct. 1 1/2; dito Onb. 19 1/2; Gren., te Lond. Uitg. 6 1/2; 1/2	

De markt was heden door eenige kooporders op de betoefden merken, over het algemeen zeer willig, de handel echter alleen in Oostenrijksche en Russische fondsen van belang.

LONDEN, Vrijdag 18 Mei. Consols op t. 89 1/2, 89 1/2; Mexic. 3 pct. 21, 21 1/2; Ecuador 4, 4 1/2; Venezuela 31 1/2; dito Uitg. 12 1/2; Spanje 1 pct. 18 1/2, 1/2; dito buit. 37 1/2; dito Certificat. 4, 4 1/2; dito Passive 4, 4 1/2; 5 pct. 98; Holl. 4 pct. 92 1/2; dito 2 1/2 pct. 68 1/2.

Agia op de Nieuwe Eng. leening 1 1/2, 1 1/2.

PARIS, Vrijdag 18 Mei. Fr. 4 1/2 pct. 93.25; dito 1 pct. 68.30; Sp. hinn. 3 pct. 31 1/2; dito 1 pct. 19 1/2.

WENEN, Vrijdag 18 Mei. N. Metall. 80; Nat. 84 1/2; Bankactien 986; Lombarden 102; Loten 185 1/2; Wissel op Londen 12.28; dito op Parijs 149; Zilver